

Asmens civilinės atsakomybės draudimo taisyklės Nr. 022

Su naujausiais pakeitimais ir papildymais, įsigaliojusiais 2017-12-11

TURINYS

Draudimo taisyklių struktūra	2	Draudimo apsaugos sąlygos	
Bendroji dalis	2	Draudimo apsaugos sąlyga Nr. 201. „IF“ NAMŲ ATSAKOMYBĖ	7
Draudikas, Draudėjas ir Apdraustasis	2		
Draudimo objektas	2	Draudimo apsaugos sąlyga Nr. 202. „IF“ NAMŲ ATSAKOMYBĖ PLIUS	7
Draudimo laikotarpis	3		
Draudimo teritorija	3	Draudimo apsaugos sąlyga Nr. 203. „IF“ ASMENS ATSAKOMYBĖ	7
Reikalavimas ir jo pateikimo data	3		
Draudžiamasis įvykis	3	Draudimo apsaugos sąlyga Nr. 204. „IF“ ASMENS ATSAKOMYBĖ PLIUS	8
Draudimo suma ir franšizė	3		
Draudėjo ir Draudiko teisės bei pareigos iki sutarties sudarymo	4		
Draudimo įmoka	4		
Draudėjo ir Draudiko pareigos draudimo laikotarpiu	4		
Draudimo sutarties nutraukimo ir pasibaigimo terminai	4		
Draudiko ir Draudėjo teisės bei pareigos atsitikus draudžiamajam įvykiui ar įvykiui, dėl kurio gali būti pareikštas reikalavimas	4		
Nuostoliai bei jų nustatymo tvarka	5		
Išlaidos, susijusios su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu	5		
Draudimo išmokos apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarka bei terminai	5		
Draudimo išmokos nemokėjimas ir mažinimas	6		
Dvigubo draudimo sąlygos	6		
Pranešimai	6		
Pareiga saugoti informaciją	6		
Draudiko reikalavimo teisė	6		
Baigiamosios nuostatos	6		

„If P&C Insurance AS“ filialas. ADRESAS: T. Narbuto g. 5, LT-08105 Vilnius, JM. KODAS: 302279548, PVM KODAS: LT100005135013, TELEFONAI: 1620, (8~5) 210 89 25, FAKSAS: (8~5) 210 98 17, EL. PAŠTAS: info@if.lt, TINKLALAPIO ADRESAS: www.if.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi juridinių asmenų registre, VĮ „Registru centras“. FILIALO STEIGĖJAS: „If P&C Insurance AS“, REG. NR.: 10100168, VAT REG. NR.: EE100305320, ADRESAS: Lōōtsa 8A, 11415 Talinas, Estijos Respublika. Duomenys kaupiami ir saugomi Harju apskrities teismo registru skyriuje.

Atsitikus įvykiui apie žalą praneškite telefonu 1620 (skambinant iš Lietuvos), +370 5 210 89 25 (skambinant iš užsienio) arba užpildę formą interneto svetainėje adresu www.if.lt.

Asmens civilinės atsakomybės draudimo taisyklės Nr. 022

Draudimo taisyklių struktūra

Asmens civilinės atsakomybės draudimo taisyklės (toliau – draudimo taisyklės) sudarytos iš:

Bendrosios dalies, kurioje aprašoma: draudimo objektas, franšizė, draudimo teritorija; šalių pareigos iki sutarties sudarymo ir draudimo sutarties sudarymo tvarka, draudimo laikotarpis ir draudimo įmokos, Draudėjo ir Draudiko pareigos draudimo laikotarpiu, draudimo rizikos padidėjimas, draudimo sutarties nutraukimo ir pasibaigimo terminai, nuostolių nustatymo tvarka, ekspertų dalyvavimas, draudimo išmokos mokėjimo, nemokėjimo ir mažinimo tvarka, netesybos už draudimo sutarties pažeidimus, pranešimų perdavimo tvarka, informacijos konfidencialumas, ginčų nagrinėjimo tvarka ir kitos sąlygos.

Draudimo apsaugos sąlygų, kuriose nurodomi draudžiamieji ir nedraudžiamieji įvykiai (sąlygų numeriai 2xx) bei kitos sąlygos. Jei šios sąlygos neatitinka bendrosios dalies sąlygų, vadovaujamas draudimo apsaugos sąlygomis.

Draudimo sutarčiai galioja tik draudimo liudijime nurodyta draudimo apsaugos apimtis, papildomos sąlygos ir nurodymai draudėjui. Jei draudimo liudijime nurodomos kitos sąlygos, kurios neatitinka draudimo apsaugos sąlygų, papildomų sąlygų ar nurodymų draudėjui, vadovaujamas draudimo liudijime nurodytomis kitomis sąlygomis.

Šiose taisyklėse visos sumos nurodytos litais ir eurais. Iki 2014-12-31 imtinai taikomos sumos, nurodytos litais, o nuo 2015-01-01 taikomos sumos, nurodytos eurais.

Bendroji dalis

Draudikas, Draudėjas ir Apdraustasis

1. Draudikas – „If P&C Insurance AS“ (toliau – Draudikas).

2. Draudėjas – fizinis asmuo, kuris kreipėsi į Draudiką dėl draudimo sutarties sudarymo, kuriam Draudikas pasiūlė sudaryti draudimo sutartį arba kuris sudarė su Draudiku draudimo sutartį pagal šias draudimo taisykles.

3. Draudėjas gali sudaryti civilinės atsakomybės draudimo sutartį dėl savo arba dėl kito asmens, kuris nurodomas draudimo liudijime, turintį interesų, susijusių su civiline atsakomybe. Tokiu atveju toks asmuo tampa Apdraustuoju. Sąvoka „Apdraustasis“ apima draudimo liudijime įvardytus asmenis, nuolat gyvenančius su Draudėju.

Visos sudarytos draudimo sutarties sąlygos, numatytos Draudėjui, galioja ir Apdraustajam, išskyrus pareigą mokėti draudimo įmokas.

Draudimo objektas

4. Draudimo objektas yra civilinė atsakomybė, kylanti dėl Draudėjo, įvardyto draudimo liudijime, veiksmais (veikimu arba neveikimu) padarytos žalos tretiesiems asmenims, atsižvelgiant į šių draudimo taisyklių sąlygas, atitinkamas draudimo apsaugos sąlygas, draudimo sutarties papildymus ir pakeitimus.

5. Civilinė atsakomybė – pareiga atlyginti trečiajam asmeniui padarytą žalą, atsiradusi atlikus (įskaitant neveikimą) pagal įstatymus uždraustus veiksmus arba pažeidus bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai.

6. Bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutartimi Draudikas įsipareigoja įvykus draudimo sutartyje nurodytam įvykiui (draudžiamajam įvykiui) išmokėti draudimo išmoką dėl Draudėjo veiksmais tretiesiems asmenims padarytų nuostolių, taip pat dėl Draudėjo išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atskirtimu. Draudimo išmoka negali viršyti draudimo sutartyje nurodytos draudimo sumos, atsižvelgiant į franšizę ir kitas draudimo sutarties sąlygas. Draudėjas savo ruožtu įsipareigoja mokėti draudimo sutartyje nustatytas draudimo įmokas ir vykdyti kitas draudimo sutartyje nustatytas pareigas.

7. Draudimo objektu nelaikoma:

7.1 atsakomybė, susijusi su sausumos transporto priemonių, skraidymo aparatų, laivų valdymu, naudojimu. Transporto priemonė laikomas įrenginys, skirtas žmonėms ir (arba) kroviniams vežti, taip pat savaeigės mašinos ir traktoriai;

7.2 atsakomybė dėl žalos pačiam Draudėjui (Apdraustajam); taip pat asmenims, susijusiems su Draudėju: fiziniams (*Draudėjo šeimos nariams, sutuoktiniui, giminaičiams (tėvams, vaikams, įtėviams, įvaikiams, seneliams, vaikaičiams, broliams,*

seserims, įbroliams, įseserėms ir kitiems nuolat su Draudėju gyvenantiems asmenims) ir juridiniams asmenims, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja ar yra kontroliuojami Draudėjo arba kartu su Draudėju yra kontroliuojami trečiosios šalies. Kontrolė – tai tiesiogiai ir (arba) netiesiogiai įsigytas arba valdomas įmonės akcijų (pajų ar kitokių kapitalo dalių) paketas, suteikiantis jo savininkams arba valdytojams teisę į daugiau nei 20 % balsų juridinio asmens dalyvių susirinkime, taip pat teisę skirti (išrinkti) ar atšaukti vadovą, daugiau nei pusę valdybos ar stebėtojų tarybos narių (juos atitinkančių valdymo organų), faktiškai kontroliuoti susijusio asmens priimamus sprendimus;

7.3 atsakomybė dėl statybos darbų, įskaitant apdailos, remonto, rekonstrukcijos darbus, kuriuos vykdant padaryta žala tretiesiems asmenims, išskyrus atvejus, kai statybos darbai yra faktiškai pabaigti;

7.4 atsakomybė dėl pinigų, vertybinių popierių, brangiųjų metalų (aukso, platinos, sidabro) luitų, šlicho, grynuolių, gamybinės ir laboratorinės paskirties pusfabrikačių ir dirbinių, deimantų, taip pat juvelyrinių ir kitų buitinių dirbinių iš aukso, sidabro, platinos ir platinos grupės metalų, brangakmenių, perlų ir jų lauzo, meno kūrinių, antikvarinių daiktų, daiktų, turinčių numizmatinę, sfragistinę, heraldinę ar filatelinę vertę, ordinų ir medalių, kolekcijų, rinkinių, komplektų ar kitokių darinių, turinčių meninę, istorinę ar kitokią kultūrinę vertę, visiško ar dalinio sunaikinimo, netekimo, galimybės naudotis netekimo;

7.5 atsakomybė dėl Draudėjo profesinės, darbo ar siekiant gauti pajamų vykdomos veiklos arba dėl žalos turtui, naudojamam vykdant tokią veiklą;

7.6 atsakomybė, susijusi su asbesto arba pusfabrikačių, gaminių ar kitų medžiagų, kurių sudėtyje yra asbesto, laikymu, naudojimu;

7.7 atsakomybė dėl netiesioginių nuostolių, kurie nesusiję su žalos padarymu trečiojo asmens turtui, asmens sveikatai, gyvybei ir (arba) nekyla kaip žalos to trečiojo asmens turtui, sveikatai, gyvybei pasekmė;

7.8 atsakomybė dėl veiksmų (veikimo ar neveikimo), padarytų tyčia ar dėl didelio neatsargumo. Dideliu neatsargumu laikoma asmens elgesys, pasireiškiantis veiksmais, kurių asmuo, laikydamasis bent minimalių atsargumo ir dėme singumo reikalavimų, nebūtų padaręs (pvz., asmens girtumas, apsaugimas nuo narkotinių, toksinių ar psichotropinių medžiagų, taip pat kitos aplinkybės, patvirtinančios didelį asmens neatsargumą). Jei paaiškėtų, jog pagal teisės aktus Draudikas negali panaudoti šios nuostatos prieš nukentėjusius trečiuosius asmenis, Draudėjas privalo sumokėti Draudikui sumą, lygią nukentėjusiam trečiajam asmeniui dėl Draudėjo tyčios ar didelio neatsargumo sumokėtai išmokai;

7.9 darbdavio civilinė atsakomybė;

7.10 atsakomybė dėl sprogmenų, sprogstamųjų medžiagų sandėliavimo, naudojimo, gaminimo;

7.11 atsakomybė pagal Draudėjo, Draudėjo vardu arba Draudėjo naudai (interesai) sudarytas sutartis (sandorius), taip pat paveldėjimo, skolos perkėlimo Draudėjui atveju;

7.12 atsakomybė, susijusi su Draudėjui pateiktais reikalavimais sumokėti palūkanas;

7.13 atsakomybė, susijusi su Draudėjo, kitų asmenų prievolių įvykdymo užtikrinimu kaip pagal įstatymą, taip ir pagal sutartį, išskyrus šiose draudimo taisyklėse nustatytus atvejus;

7.14 atsakomybė dėl žalos, sukeltos vibracijos, triukšmo, šilumos, kvapo, šviesos, dūmų, suodžių, dulkių, garų ar dujų, kito panašaus veiksnio, kai žalą sukėlė lėtas, laipsniškas arba tęstinis veiksnys; oro, vandens, žemės taršos;

7.15 atsakomybė, tiesiogiai ar netiesiogiai kylanti dėl jonizuojančiosios spinduliuotės ar radioaktyviosios taršos;

7.16 atsakomybė dėl žalos, padarytos bendrovei „If P&C Insurance AS“, veikiančiai per filialą;

7.17 atsakomybė dėl žalos tretiesiems asmenims, padarytos Draudėjo namų ūkyje įdarbintų darbuotojų, jeigu draudimo liudijime nenustatyta kitaip (t. y. jeigu nėra pasirenkamos draudimo sąlygos Nr. 203 arba Nr. 204);

7.18 atsakomybė, susijusi su arba kylanti (tiesiogiai arba netiesiogiai) dėl spongiforminės encefalopatijos (kempinligės); dėl hepatito viruso, ŽIV ar (arba) AIDS; susijusi su *Polychlorinated Biphenyls, Aldrin, Chlordane, DDT, Dieldrin*

Poly-chlorinated Dibenzo-p-Dioxins ir Furans, Endrin, Hexachlor-benzene, Heptachlor, Mirex, Toxaphene, Ureaformaldehyde, PCB arba DES;

- 7.19 atsakomybė, kaip nors susijusi su arba kylanti dėl tabako ar tabako gaminių, įskaitant, bet neapsiribojant, tabako ar tabako gaminių buvimą, gamybą, perdirbimą, prekybą, pardavimą, platinimą, bet kokį vartojimą, naudojimą; bet kokios medžiagos, įeinančios į tabako gaminių sudėtį; bet kurių tabako ar tabako gaminių šalutinių produktų; bet kokių priežiūros, instrukcijų, rekomendacijų, pastabų, įspėjimų ar patarimų, kurie pateikiami ar kurie turėtų būti taikomi tabakui ar tabako gaminiams; bet kokių veiksmų, klaidos, aplaidumo ar kitokio elgesio reklamuojant tabaką ar tabako gaminius. Sąvoka „tabakas“ apima (bet neapsiriboja) bet kokio pavidalo tabaką, esantį produktų ar prekių sudėtyje; tabako dūmus, įskaitant pasyvųjį rūkymą. Tabako gaminiai reiškia produktus ar prekes, kurių sudėtyje yra tabako;
- 7.20 atsakomybė dėl genetiškai modifikuotų organizmų;
- 7.21 atsakomybė dėl elektromagnetinių laukų poveikio;
- 7.22 atsakomybė, kylanti dėl asmens įžeidimo, garbės ir orumo, asmens reputacijos žeminimo, teisės į privatų gyvenimą ir jo slaptumą pažeidimo;
- 7.23 atsakomybė, kylanti dėl žalos, tiesiogiai ar netiesiogiai padarytos dokumentams, programinei įrangai, neatsižvelgiant į jų raiškos būdą ar formą, duomenims ir jų laikmenoms. Taip pat tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su dokumentų, programinės įrangos, duomenų sugadinimu, sunaikinimu, praradimu, netekimu;
- 7.24 atsakomybė dėl sutartyse ir (arba) teisės aktuose numatytų baudų, nuobaudų, (civilinių, baudžiamųjų, administracinių ar sutartinių), baudžiamųjų nuostolių, netesybų ar kitų panašaus pobūdžio sankcijų;
- 7.25 atsakomybė, kylanti dėl žalos, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusios su terorizmu arba (ir) apribojimais bei terorizmo prevencinėmis priemonėmis (įskaitant, bet neapsiribojant, eismo apribojimą ar sustabdymą, papildomą kontrolę, tam tikrų gaminių transportavimo uždraudimą). Sąvoka „terorizmas“ reiškia asmens ar asmenų grupės (-ių), veikiančių savarankiškai ar kokios nors organizacijos vardu (užsakymu), bet kokį neteisėtą veiksmą arba neveikimą, įskaitant, bet neapsiribojant, jėgos ar smurto pavartojimą, kėsintis į žmonių sveikatą ir (arba) gyvybę, taip pat turta, turtinius interesus ir (arba) teises, įvykdytą dėl politinių, religinių ar ideologinių priežasčių, įskaitant, bet neapsiribojant, ketinimą daryti įtaką bet kokiai valdžiai ir (arba) sukelti visuomenėje baimę dėl minėtų priežasčių;
- 7.26 atsakomybė dėl žalos, kurios tiesioginė ar netiesioginė priežastis yra nelegalus informacinių sistemų blokavimas ar jų operacijų trukdymas (kibernetinė ataka), netgi tais atvejais, kai tai nėra laikoma terorizmu ankstesnio punkto prasme;
- 7.27 atsakomybė dėl karo, pilietinio karo, karinių veiksmų, karinio įsiveržimo, revoliucijos, riaušių, maišto, pilietinio judėjimo, sukilimo, streiko, lokauto, branduolinės energijos (įskaitant branduolinį ginklą ar branduolinį kurą) ar radiacijos, cheminio ginklo, biocheminio ginklo ar elektromagnetinio ginklo panaudojimo, turto nacionalizavimo, nusavinimo ar konfiskavimo, taip pat kitokių valdžios ar jos atstovų veiksmų.

Draudimo laikotarpis

8. Draudimo laikotarpis – laiko tarpas, numatytas draudimo liudijime ir prasidantis nuo 00 val. 00 min. tos dienos, kuri draudimo liudijime yra nurodyta kaip draudimo sutarties galiojimo pradžios data, ir pasibaigiantis 24 val. 00 min. tą dieną, kuri pažymėta draudimo liudijime (jo priede, draudimo liudijime, išduotame pratęsiant draudimo sutartį, Draudiko pranešime apie sutarties nutraukimą) kaip draudimo sutarties galiojimo pabaigos data.

9. Jei pasibaigus draudimo liudijime numatytam draudimo laikotarpiui ar dar prieš jam pasibaigiant draudimo laikotarpis pratęsiamas, tai draudimo apsauga pagal draudimo sutartį galioja ir veiksams (veikimui arba neveikimui), Draudėjo atliktiems per draudimo laikotarpį iki sutarties pratęsimo.

Draudimo teritorija

10. Draudimo sutartis galioja Lietuvos Respublikoje, jeigu draudimo liudijime nenustatyta kitaip. Be Draudiko sutikimo Draudėjas neturi teisės sutikti su reikalavimo pareiškėjo pasiūlymu perduoti spresti konkretų ginčą ar visus galimus ginčus ne draudimo sutarties galiojimo teritorijoje esančiam teismui (arbitražiniam teismui, tarpininkui).

Tokia pat taisyklė galioja Draudėjo susitarimams, pritarimams:

- 10.1 ginčui nagrinėti taikyti ne Lietuvos Respublikos įstatymus (jeigu draudimo liudijime nėra nurodyta kitokia draudimo apsaugos galiojimo teritorija);
- 10.2 perduoti nagrinėti ir spresti konkretų ginčą ar visus galimus ginčus arbitražiniam teismui, tarpininkui;
- 10.3 perduoti nagrinėti ir spresti konkretų ginčą ar visus galimus ginčus teismui ne pagal atsakovo gyvenamąją vietą, buveinę.
Draudėjui pažeidus šiame punkte išdėstytą taisyklę, Draudiko prievolė dėl draudimo išmokos mokėjimo neatsiranda.

Reikalavimas ir jo pateikimo data

11. Reikalavimas – Draudėjo gautas suinteresuoto fizinio ar juridinio asmens arba jų atstovų pranešimas, kuriame Draudėjas laikomas atsakingu už nuostolius, padarytus dėl Draudėjo veiksmų (neveikimo).

12. Sąvoka „reikalavimas“ neapima:

- 12.1 asmenų, įvardytų šių draudimo taisyklių 3 punkte, tarpu savio reikalavimų;
- 12.2 ieškinio, pretenzijos, pareikštos, nagrinėjamos Jungtinių Amerikos Valstijų ar Kanados teritorijoje arba teritorijoje, priklausančioje Jungtinių Amerikos Valstijų ar Kanados teismų jurisdikcijai ar kitaip priklausančioje JAV ar Kanadai;
- 12.3 reikalavimo, pareikšto ne draudimo sutarties galiojimo teritorijoje.

13. Reikalavimo pateikimo data – diena, kada reikalavimas buvo įteiktas arba kitokiu būdu perduotas Draudėjui, arba diena, kada Draudėjas sužinojo arba turėjo sužinoti apie jam teikiamą reikalavimą. Draudimo išmoka neviršys draudimo sumos, nustatytos draudimo liudijime tokio reikalavimo pateikimo metu. Visi reikalavimai, pateikti dėl vieno ir to paties veiksmo (veikimo ar neveikimo), laikomi pateiktais pirmojo tokio reikalavimo pateikimo data.

14. Jeigu draudimo sutartis pratęsiama keičiant draudimo sutarties sąlygas, taikomos tos sąlygos, kurios galiojo reikalavimo pateikimo metu.

Draudžiamasis įvykis

15. Draudžiamasis įvykis – Draudėjo veiksmais (neveikimu) padaryta žala trečiųjų asmenų kilnojamajam, nekilnojamajam turtui, sveikatai, gyvybei, taip pat neturtinė žala, kylanti kaip žalos sveikatai ar gyvybei pasekmė, atsižvelgiant į šių draudimo taisyklių bendrosios dalies 16–18 punktų nuostatas.

16. Veiksmai (veiksmas arba neveikimas), tapę faktiniu pagrindu reikalauti atlyginti nuostolius, turi būti atlikti draudimo laikotarpiu ir draudimo teritorijoje, kuri nurodyta draudimo liudijime.

17. Veiksmų (veikimo arba neveikimo) pasekmės, t. y. žala, turi būti kilusi draudimo laikotarpiu ir draudimo teritorijoje, kuri nurodyta draudimo liudijime.

18. Reikalavimas atlyginti žalą Draudėjui pateikiamas draudimo laikotarpiu ir draudimo teritorijoje, kuri nurodyta draudimo liudijime.

Draudimo suma ir franšizė

19. Draudimo suma – draudimo liudijime nurodyta pinigų suma. Tai per visą draudimo laikotarpį maksimali galima draudimo išmoka, kurią Draudikas gali išmokėti pagal draudimo sutartį. Iš šios sumos atimama draudimo liudijime nurodyta franšizė.

20. Vienu draudžiamuoju įvykiu laikomi keli reikalavimai atlyginti žalą, kilusią dėl tokios pačios, tęstinės ir (arba) pasikartojančios priežasties.

Tokio draudžiamąjo įvykio data laikoma diena, kai Draudėjui buvo pareikštas pirmasis reikalavimas atlyginti žalą.

21. Franšizė – kiekvieno draudžiamąjo įvykio nuostolių (įskaitant išlaidas, susijusias su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu) sumos dalis, kurią atlygina Draudėjas. Draudikas atlygina nuostolių (įskaitant išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu) sumos dalį, viršijančią franšizės sumą.

Draudėjo ir Draudiko teisės bei pareigos iki sutarties sudarymo

22. Prieš sudarant draudimo sutartį, Draudėjas privalo suteikti Draudikui visą žinomą informaciją apie aplinkybes, galinčias turėti esminę įtaką draudžiamojo įvykio tikimybei ir šio įvykio galimų nuostolių dydžiui (draudimo rizikai), jeigu tos aplinkybės nėra ir neturi būti žinomos Draudikui. Esminėmis aplinkybėmis, apie kurias Draudėjas privalo informuoti Draudiką, laikomos: informacija apie riziką prašyme; kita informacija, kurią Draudikas prašo suteikti raštu; informacija apie kitas asmens civilinės atsakomybės draudimo sutartis, jei jos galios kartu su draudimo sutartimi, kurią ketinama sudaryti. Draudikas turi teisę pareikalauti papildomų dokumentų ir informacijos, reikalingos rizikai įvertinti.

23. Draudikas siūlo draudimo sąlygas, remdamasis Draudėjo pateikta informacija bei dokumentais.

24. Prieš sudarant draudimo sutartį, Draudikas privalo įteikti Draudėjui draudimo taisyklių kopiją.

25. Draudimo sutartis laikoma sudaryta:

25.1 abiem sutarties šalims pasirašius nustatytos formos draudimo liudijimą arba

25.2 Draudikui pasirašius draudimo liudijimą, o Draudėjui sumokėjus draudimo liudijime nustatytą draudimo įmoką ar pirmąją jos dalį draudimo liudijime nustatytais terminais.

Draudimo įmoka

26. Draudimo įmoka ir jos mokėjimo terminai nurodomi draudimo liudijime. Draudimo įmoką apskaičiuoja Draudikas, atsižvelgdamas į Draudėjo pateiktą ir kitą informaciją, draudimo riziką ir draudimo liudijime nustatytas sąlygas.

27. Draudėjas privalo laiku mokėti draudimo įmokas.

Jeigu draudėjas nesumoka draudimo įmokos ar jos dalies draudimo sutartyje nustatytu laiku (išskyrus atvejį, kai draudimo sutarties įsigaliojimas siejamas su draudimo įmokos ar jos dalies sumokėjimu), Draudikas apie tai privalo pranešti Draudėjui raštu, nurodydamas, kad per 30 dienų nuo pranešimo išsiuntimo Draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos ar jos dalies draudimo sutartis pasibaigs.

Jeigu draudimo sutartis sudaroma, kaip nustatyta šių Draudimo taisyklių 25.1 punkte, ir draudimo įmoka ar jos pirmoji dalis nesumokama draudimo sutartyje nustatytais terminais, Draudikas nemoka Draudėjui draudimo išmokų už draudžiamuosius įvykius, įvykusius nuo dienos, kada suėjo draudimo įmokos ar jos pirmosios dalies mokėjimo terminas, iki dienos, kada faktiškai buvo sumokėta draudimo įmoka arba jos pirmoji dalis.

Jei draudimo sutartis sudaroma, kaip nustatyta šių Draudimo taisyklių bendrosios dalies 25.2 punkte, ir draudimo įmoka ar jos pirmoji dalis nesumokama draudimo sutartyje nustatytais terminais, draudimo sutartis laikoma nesudaryta net ir Draudikui nepateikus papildomo pranešimo.

28. Draudėjo pareiga sumokėti įmokas už laikotarpį, kuriuo galiojo draudimo apsauga, išlieka net ir pasibaigus draudimo laikotarpiui ar nutraukus draudimo sutartį.

29. Draudimo įmoka ar jos dalis laikoma sumokėta, kai atitinkama suma įrašoma į Draudiko sąskaitą banke ar sumokama į Draudiko kasą, jei draudimo sutartyje nenustatyta kitaip.

Draudėjo ir Draudiko pareigos draudimo laikotarpiu

30. Draudėjas privalo laikytis jam pateiktų nurodymų dėl draudimo rizikos mažinimo bei saugumo priemonių, nustatytų draudimo sutartyje, ir elgtis taip, kaip būdamas neapsidraudęs elgtųsi protingas ir apdairus asmuo.

31. Jeigu draudimo laikotarpiu iš esmės pasikeičia draudimo sutartyje numatytos aplinkybės, dėl kurių padidėja ar gali padidėti draudimo rizika, Draudėjas apie tai privalo pranešti Draudikui nedelsdamas, kai tik apie tokius pasikeitimus sužino.

Draudimo rizikos padidėjimu laikoma: Draudėjo gyvenamosios vietos ar kitų patalpų, dėl kurių eksploatacijos civilinė atsakomybė yra draudžiama, adreso (adresų), apdraustųjų asmenų skaičiaus pasikeitimas.

Draudikas, kuriam buvo pranešta apie draudimo rizikos padidėjimą, turi teisę reikalauti pakeisti draudimo sutarties sąlygas arba padidinti draudimo įmoką. Jeigu Draudėjas tokiu atveju nesutinka keisti draudimo sutarties sąlygų ar mokėti didesnės draudimo įmokos, Draudikas turi teisę kreiptis į teismą dėl draudimo sutarties

nutraukimo ar pakeitimo iš esmės pasikeitus aplinkybėms arba vienašališkai nutraukti draudimo sutartį.

Jeigu Draudėjas nepraneša Draudikui apie draudimo rizikos padidėjimą, Draudikas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį ir reikalauti atlyginti nuostolius tiek, kiek jų nepadengia gautos draudimo įmokos. Tačiau Draudikas neturi teisės nutraukti draudimo sutarties, jeigu aplinkybės, galėjusios sukelti draudimo rizikos padidėjimą, išnyko.

Draudimo sutarties nutraukimo ir pasibaigimo terminai

32. Draudimo sutartis pasibaigia:

32.1 jei draudimo sutarties šalys susitaria ją nutraukti arba draudimo sutartis nutraukiama įstatymuose ar šiose draudimo taisyklėse nustatyta tvarka;

32.2 jei Draudėjas miršta ir nėra jo teisių ir pareigų perėmėjų;

32.3 jei yra kiti įstatymuose nustatyti sutarties ar prievolių pabaigos pagrindai.

33. Draudikas turi teisę nutraukti draudimo sutartį Draudėjui padarius esminį draudimo sutarties ar pareigų iki sutarties sudarymo pažeidimą. Esminiais pažeidimais laikoma:

33.1 esminės informacijos, skirtos rizikai įvertinti, neatskleidimas prieš sudarant draudimo sutartį (draudimo taisyklių bendrosios dalies 22 punktas);

33.2 draudimo įmokos ar jos dalies nesumokėjimas laiku. Tokiu atveju draudimo sutartis nutraukiama arba nutrūksta draudimo taisyklių bendrosios dalies 27 punkte nustatyta tvarka;

33.3 nepranešimas apie kitą Draudėjo bendrosios civilinės atsakomybės draudimo sutartį su kitu draudiku;

33.4 draudimo sutartyje pateiktų nurodymų Draudėjui dėl draudimo rizikos mažinimo nevykdymas;

33.5 nepranešimas apie draudimo rizikos padidėjimą, kaip nustatyta bendrosios dalies 31 punkte;

33.6 kiti pažeidimai, atitinkantys teisės aktuose nustatytus esminio sutarties pažeidimo kriterijus.

34. Kai draudimo sutartis nutraukiama Draudėjui padarius esminį sutarties pažeidimą, sumokėtos draudimo įmokos Draudėjui negrąžinamos.

35. Draudėjas turi teisę nutraukti draudimo sutartį bet kokiame atveju. Jeigu Draudėjas nutraukia draudimo sutartį nesuėjęs terminui arba draudimo sutartis įstatymuose nustatytais atvejais nutraukiama teismo, Draudėjui grąžinama draudimo įmoka už likusį draudimo sutarties galiojimo laikotarpį, išskaičiuavus draudimo sutarties sudarymo bei vykdymo išlaidas (iki 30 % grąžintinos draudimo įmokos sumos) ir pagal sutartį išmokėtų draudimo išmokų sumas.

36. Visoms rizikoms, kurių draudimas neatitinka ar tampa nesuderinamas su Jungtinių Tautų, Europos Sąjungos ar JAV taikomais prekybos apribojimais, draudimais arba sankcijomis, draudimo apsauga nustoja galioti nuo dienos, kai įsigalioja minėti apribojimai, draudimai arba sankcijos.

Tuo atveju, jeigu įvestos Jungtinių Tautų, Europos Sąjungos ar JAV sankcijos toliau tiesiogiai ar netiesiogiai trukdys draudikui teikti draudimo paslaugas pagal šią sutartį, draudikas turi teisę nutraukti šią sutartį raštu pranešęs kitai šaliai. Sutartis nutraukiama po 14 dienų nuo tos dienos, kai kita šalis gauna pranešimą apie sutarties nutraukimą. Tuo atveju, kai pranešimo pristatyti neįmanoma (arba pranešimas nepasiekia adresato) dėl komunikacijos (susisiekimo) priemonių darbo sutrikimo, laikoma, kad pranešimas apie nutraukimą gautas tuomet, kai tik jis buvo išsiųstas arba buvo ketinama jį išsiųsti.

Draudiko ir Draudėjo teisės bei pareigos atsitikus draudžiamajam įvykiui ar įvykiui, dėl kurio gali būti pareikštas reikalavimas

37. Jei atsitinka įvykis, dėl kurio Draudėjui gali būti pareikštas reikalavimas, Draudėjas tuoj pat, kai tik sužino, arba per trumpiausią galimą terminą nuo sužinojimo datos (bet visais atvejais ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) dienų) praneša Draudikui ir nurodo:

37.1 kada, kur ir kokiomis aplinkybėmis atsitiko įvykis;

37.2 pavardes, pavadinimus, adresus asmenų, galinčių pareikšti Draudėjui reikalavimą;

37.3 tikėtiną, numatomą nuostolių (reikalavimo) dydį (sumą);

37.4 kodėl, Draudėjo nuomone, dėl tokio įvykio jam gali būti pareikštas reikalavimas.

Šiuo atveju Draudikas moka draudimo išmoką dėl Draudėjo draudimo laikotarpiu tretiesiems asmenims padarytos žalos, jeigu reikalavimas dėl pranešto įvykio, įvykusio draudimo laikotarpiu, Draudėjui pareiškiamas per 3 (trejus) metus nuo draudimo sutarties nutraukimo ar pasibaigimo dienos.

38. Jeigu Draudėjui jau yra pareikštas reikalavimas (arba jei reikalavimas pareiškiamas per 30 (trisdešimt) dienų nuo sutarties nutraukimo ar pasibaigimo dienos), Draudėjas apie tai tuojau, kai tik sužino, arba per trumpiausią galimą terminą (bet visais atvejais ne vėliau kaip 30 (trisdešimt) dienų nuo draudimo sutarties nutraukimo ar pasibaigimo dienos) praneša Draudikui. Prie pranešimo turi būti pridėtos reikalavimo ir dokumentų, kurie, Draudėjo nuomone, yra susiję su jam pareikštu reikalavimu ir gali turėti reikšmės Draudiko sprendimui reikalavimą pripažinti ar atmesti, kopijos. Draudėjo pateiktų dokumentų kopijos turi būti patvirtintos Draudėjo parašu.

Šiame punkte minimas 30 (trisdešimties) dienų terminas negali būti sustabdytas, nutrauktas, pratęstas, atnaujintas kitaip negu draudimo sutarties šalių susitarimu ar Draudėjui gavus papildomą pranešimo apie reikalavimą pateikimo terminą.

39. Jei tretieji asmenys Draudėjui pateikia reikalavimą, Draudėjas:

39.1 Draudiko reikalavimu suteikia Draudikui, Draudiko atstovui, Draudiko nurodytam asmeniui Draudiko įgaliojimą;

39.1.1 derėtis su reikalavimo pareiškėju;

39.1.2 dalyvauti teismo, arbitražinio teismo procese, tarpininkavimo ir taikinimo procedūroje kaip Draudėjo atstovui arba

39.2. derina su Draudiku savo atstovo kandidatūrą ir suteikia įgaliojimą derėtis su reikalavimų pareiškėju, dalyvauti teismo, arbitražinio teismo procese, tarpininkavimo ir taikinimo procedūroje kaip Draudėjo atstovui tik gavęs Draudiko pritarimą. Draudėjui atsisakius išduoti įgaliojimą Draudikui, Draudiko atstovui, Draudiko nurodytam asmeniui ir (arba) nesuderinus su Draudiku savo atstovo kandidatūros, draudimo išmoka išmokama tik kai yra draudimo sutarties galiojimo teritorijoje esančio apeliacinės instancijos (antrosios instancijos) teismo sprendimas, arbitražinio teismo sprendimas.

40. Draudikas dalyvauja teismo, arbitražinio teismo, tarpininkavimo ir taikinimo procese ir stengiasi, esant pagrindui, kad reikalavimas dėl nuostolių atlyginimo nebūtų patenkintas arba būtų patenkintas iš dalies.

41. Kitos Draudėjo pareigos atsitikus draudžiamajam įvykiui ar įvykiui, dėl kurio gali būti pareikštas reikalavimas:

41.1 visokeriopa ir neatlygintai padėti Draudikui, Draudikui atstovaujantiems, paskirtam, įgaliotam asmeniui, ekspertams (ekspertui), nustatantiems draudžiamąjį įvykio arba įvykio, dėl kurio Draudėjui gali būti pareikštas reikalavimas, aplinkybes, nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydį;

41.2 teikti Draudikui informaciją, dokumentus, susijusius ir reikalingus draudžiamąjį įvykio aplinkybėms ir pasekmėms įvertinti, nuostolių, išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydžiui nustatyti;

41.3 imtis jam prieinamų protingų priemonių galimai žalai sumažinti (užkirsti keliui nuostoliams ir (arba) jiems sumažinti) laikantis Draudiko nurodymų, jeigu tokie nurodymai Draudėjui buvo duoti. Būtinai ir protingas išlaidas, Draudėjo patirtas mažinant žalą ar vykdant Draudiko nurodymus, turi atlyginti Draudikas, neatsižvelgdamas į tai, kad atitinkamos priemonės nedavė teigiamo rezultato;

41.4 suteikti Draudikui ar jo įgaliotam atstovui galimybę nevaržomai tirti įvykio priežastis bei aplinkybes;

41.5 dalyvauti teismo, arbitražinio teismo, tarpininkavimo ir taikinimo procese ir stengtis, esant pagrindui, kad reikalavimas dėl nuostolių atlyginimo nebūtų patenkintas arba būtų patenkintas iš dalies;

41.6 elgtis taip, kaip elgtųsi žala padaręs protingas ir apdairus asmuo.

Nuostoliai bei jų nustatymo tvarka

42. Nuostoliai yra piniginė žalos išraiška. Žala – trečiojo asmens turto sugadinimas, sunaikinimas arba praradimas, asmens sužalojimas, jo gyvybės atėmimas ir dėl to patirtos išlaidos, negautos pajamos, kurias trečiasis asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvusi padaryta žala, taip pat neturtinė žala, kylanti kaip žalos sveikatai ar gyvybei pasekmė.

43. Sąvoka „nuostoliai“ neapima: palūkanų, nuostolių sumos padidėjimo šių draudimo taisyklių bendrosios dalies 57.3 punkto nustatytu atveju.

44. Nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydis nustatomas:

44.1 Draudėjo, Draudiko ir reikalavimo pareiškėjo taikos sutartyje, susitarime;

44.2 įsiteisėjusiame ir (arba) vykdytiname (skubiai vykdytiname) teismo, esančio draudimo sutarties galiojimo teritorijoje, sprendime (papildomajame teismo sprendime) ar įsiteisėjusiame teismo, esančio draudimo sutarties galiojimo teritorijoje, nuosprendyje;

44.3 arbitražinio teismo, esančio draudimo sutarties galiojimo teritorijoje, sprendime;

44.4 teismo, arbitražinio teismo, esančio draudimo sutarties galiojimo teritorijoje, patvirtintoje ir Draudikui priimtinoje reikalavimo pareiškėjo (ieškovo, pareiškėjo, išieškotojo) ir Draudėjo (atsakovo, skolininko) taikos sutartyje;

44.5 Draudikui priimtinoje ir (arba) patvirtintoje reikalavimo pareiškėjo ir Draudėjo tarpininkavimo ir taikinimo procedūros nustatytoje kompromiso sutartyje.

45. Kai dėl nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydžiu kyla nesutarimų tarp draudimo sutarties šalių ir reikalavimo pareiškėjo, Draudikas ir Draudėjas gali susitarti, kad nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydį nustatytų ekspertai (ekspertas). Jeigu susitarimas dėl konkrečių (konkretaus) ekspertų (eksperto) nepasiekiamas per vieną savaitę, kiekviena šalis skiria po vieną ekspertą, kurie nurodo trečią – vyriausiąjį – ekspertą. Ekspertais negali būti asmenys, tarnybiniais ryšiais ar kitaip priklausomi nuo vienos iš šalių. Tais atvejais, kai ekspertų (eksperto) samdymo išlaidas reikia apmokėti iš anksto, kiekviena šalis moka po pusę reikiamos sumos. Kai ekspertų (eksperto) išvadų reikalauja tik viena šalis, ji apmoka visas jų (jo) samdymo išlaidas. Ekspertų (eksperto) samdymo išlaidas dengia ta šalis, kuri pripažįstama neteisčia.

46. Ekspertai savo išvadas pateikia abiem šalims vienu metu. Jeigu ekspertų išvados skiriasi, jos perduodamos vertinti vyriausiajam ekspertui. Šis priima sprendimą dėl ginčytinų klausimų.

47. Ekspertų išvadose turi būti tiksliai nustatytas nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydis, atsižvelgiant į visus žinomas faktus. Kiekviena šalis turi raštu supažindinti ekspertus (ekspertą) su visais faktais ir dokumentais, kurie gali turėti įtakos nustatant tikslų nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydį.

48. Ekspertų (eksperto) išvadose nustatytas nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydis yra galutinis. Šalys gali perduoti nesutarimą dėl nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydžio nagrinėti ekspertams (ekspertui) ar teismui, arbitražiniam teismui iš naujo tik pagal abipusį susitarimą arba kai paaiškėja naujų aplinkybių, kurios nebuvo žinomos ekspertams (ekspertui) nustatant nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydį pirmą kartą.

Išlaidos, susijusios su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu

49. Sąvoka „išlaidos, susijusios su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu“ neapima: Draudėjo išlaidų prievolei įvykdyti natūra; sutarčių sudarymo išlaidų; draudimo išmokos mokėjimo išlaidų; Draudiko draudimo sutarties sudarymo, vykdymo išlaidų; reikalavimo nagrinėjimo, atsikirtimo, sureguliuavimo Draudiko darbuotojų, Draudėjo jėgomis išlaidų; Draudėjo ir Draudiko išlaidų ginčuose dėl nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydžio; išlaidų sumos padidėjimo šių draudimo taisyklių bendrosios dalies 57 punkto nustatytu atveju;

50. Nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dydis, nustatytas teismo sprendimu, laikomas teisingu. Tačiau tai nepanaikina draudimo sutarties šalių teisės apskųsti tokį sprendimą apeliacine ir kasacine tvarka, siekiant įrodyti, kad nuostoliai ir išlaidos, susijusios su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, yra mažesnės.

Draudimo išmokos apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarka bei terminai

51. Draudimo išmoka (Draudiko išmokama nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atsikirtimu, dalis) viename

draudžiamajam įvykiui ir visam draudimo laikotarpiui neviršija draudimo sutartyje atitinkamai nustatytos draudimo sumos vienam draudžiamajam įvykiui ir visam draudimo laikotarpiui.

Draudiko išmokėtų draudimo išmokų suma, įskaitant franšizę, dėl visų draudžiamųjų įvykių (reikalavimų), įvykusių (pareiškštų) draudimo laikotarpiu, negali viršyti draudimo sumos, nustatytos visam draudimo laikotarpiui.

52. Iš apskaičiuotos draudimo išmokos išskaičiuojama franšizės suma.

53. Draudimo išmoka išmokama per 30 (trisdešimt) dienų nuo draudžiamąjo įvykio aplinkybių bei pasekmių ir nuostolių bei išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atskirtimu, sumos nustatymo. Draudimo išmoka, esant reikalavimo pareiškėjo, Draudėjo, Draudiko susitarimui, Draudiko patvirtintai reikalavimo pareiškėjo ir Draudėjo taikos sutarčiai ar draudimo sutarties galiojimo teritorijoje esančio apeliacinės instancijos (antrosios instancijos) teismo sprendimui, arbitražiniam teismo sprendimui, reikalavimo pareiškėjui ar Draudėjui, įvardytam draudimo liudijime, išmokama per 10 (dešimt) dienų nuo susitarimo pasiekimo arba per teismo, arbitražinio teismo sprendime nurodytą (nurodytus) teismo, arbitražo teismo sprendimo įvykdymo terminą (terminus).

54. Tais atvejais, kai Draudėjas už nuostolius atsako kartu su kitais asmenimis, draudimo išmoka nebus didesnė negu nuostolių dalis, tenkanti Draudėjui, nors jis ir būtų atlyginęs reikalavimo pareiškėjui visą visų skolininkų padarytą žalą.

55. Į draudimo išmokų sumą neįskaitomas nuostolių dydis, kuris atsirado dėl Draudėjo pareigų pagal draudimo sutartį neatlikimo, ekspertų (eksperto) samdymo išlaidų. Draudikas turi teisę mažinti draudimo išmoką arba jos nemokėti, jeigu Draudėjas pateikė neteisingą informaciją, kuri galėjo lemti Draudiko apsisprendimą sudaryti draudimo sutartį ar nustatyti draudimo sąlygas, arba jeigu Draudėjas nepranešė apie rizikos padidėjimą ir nuostolių ar jų padidėjimo priežastis arba yra Draudikui nepraneštos aplinkybės, padidinusios draudimo riziką.

Draudimo išmokos nemokėjimas ir mažinimas

56. Draudimo išmoka nemokama, jeigu:

56.1 įvykis yra nedraudžiamasis;

56.2 Draudėjas arba trečiasis asmuo bando suklaidinti Draudiką klastodamas faktus, kurie turi įtakos draudžiamąjo įvykio priežastims, aplinkybėms ir (arba) draudimo išmokos dydžiui nustatyti;

56.3 be Draudiko sutikimo Draudėjas pripažįsta jam pateikto reikalavimo pagrįstumą, atlieka mokėjimus (kaip kompensaciją už padarytą žalą (nuostolius) trečiųjų asmenų naudai, prisiima turinius įsipareigojimus dėl nuostolių atlyginimo, žodžiu ar raštu pripažįsta faktus, kuriais reikalavimo pareiškėjas grindžia savo reikalavimus arba atskirtimus, išskyrus atvejus, kai nuostolių suma neviršija franšizės. Jeigu Draudėjas nepritaria Draudiko siūlomam ir reikalavimo pareiškėjui priimtina ginčo sprendimui, visas papildomas išlaidas (reikalavimo sumos padidėjimas, papildomos teismo išlaidos, išlaidos, susijusios su sprendimo vykdymu ir t. t.), susidariusias po tos dienos, kai Draudėjas atsisakė Draudiko siūlomo ir reikalavimo pareiškėjui priimtino ginčo sprendimo, Draudėjas padengia savo riziką ir sąskaita;

56.4 kitais draudimo sutartyje ir (arba) įstatymuose nustatytais atvejais.

57. Draudikas turi teisę mažinti draudimo išmoką arba jos nemokėti: 57.1 jeigu Draudėjas tyčia pateikė neteisingą informaciją, kuri galėjo lemti Draudiko apsisprendimą sudaryti draudimo sutartį ar nustatyti draudimo sąlygas;

57.2 jeigu Draudėjas laiku nepranešė Draudikui apie draudžiamąjį įvykį ir tai turėjo įtakos draudžiamąjo įvykio aplinkybių ir pasekmių, nuostolių dydžio nustatymui;

57.3 jeigu Draudėjas nepranešė apie draudimo rizikos padidėjimą ir nuostolių ar jų padidėjimo priežastis yra Draudikui nepraneštos aplinkybės, padidinusios draudimo riziką;

57.4 šių draudimo taisyklių bendrosios dalies 10, 30, 41, 56 punktuose nustatytais atvejais;

57.5 kitais draudimo sutartyje arba (ir) įstatymuose nustatytais atvejais.

Dvigubo draudimo sąlygos

58. Jeigu pagal sudarytas kelias draudimo sutartis yra numatyta draudikų pareiga išmokėti draudimo išmoką už to paties draudžiamąjo įvykio tas pačias pasekmes, įvykus draudžiamajam įvykiui draudimo išmoką kiekvienas draudikas moka proporcingai savo draudimo sumoms, neviršydamas bendro nuostolių ir išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atskirtimu, dydžio.

Pranešimai

59. Visi pranešimai, kuriuos draudimo sutarties šalys perduoda viena kitai, turi būti raštiški ir pateikiami tokiu būdu:

59.1 įteikiami Draudėjui, Draudikui ar jo įgaliotam asmeniui arba teisėtam atstovui;

59.2 išsiunčiami registruotuju laišku Draudėjo, Draudiko adresu, nurodytu prašyme, draudimo liudijime, šalių pranešime apie buveinės adreso pakeitimą;

59.3 išsiunčiami faksu, nurodytu draudimo liudijime, šalių pranešime apie fakso numerio pakeitimą;

59.4 išsiunčiami elektroniniu paštu, nurodytu draudimo liudijime, šalių pranešime apie elektroninio pašto adreso pakeitimą.

60. Pranešimo įteikimo data laikoma ta data, kurią gavėjas pranešimą gavo.

61. Jeigu Draudėjas ir Draudikas pranešimus siunčia paštu, pranešimo gavimo data nustatoma pagal oficialų pašto spaudą, uždėtą pašto įstaigos, turinčios tam teisę. Tais atvejais, kai nėra įrodymų apie dokumento gavimą paštu, terminai nustatomi pagal išsiuntimo datą (pridėjus 5 dienų terminą), patvirtintą oficialiu pašto spaudu.

Pareiga saugoti informaciją

62. Draudikas neturi teisės atskleisti jam vykdant draudimo veiklą gautos informacijos apie Draudėją, Apdraustąjį ar Naudos gavėją, išskyrus įstatymuose nustatytas išimtis.

63. Informacija apie Draudėją, Apdraustąjį ar Naudos gavėją, Draudikui gauta vykdant draudimo veiklą, gali būti atskleista:

a) teismams, teisėsaugos ir kitoms institucijoms įstatymuose nustatytais atvejais;

b) teismui, nagrinėjančiam Draudėjo (pareiškėjo) ir Draudiko ginčus;

c) perdraudikams, Draudiko akcininkų grupės įmonėms;

d) ekspertams, atstovams, konsultantams;

e) arbitražiniam teismui, nagrinėjančiam Draudėjo ir Draudiko ginčą, Draudėjo įgaliotajam atstovui ar tarpininkui;

f) kitam draudikui ir jo ekspertams, atstovams, konsultantams, kai Draudikas ketina įstatymuose nustatyta tvarka perleisti teises ir pareigas pagal draudimo sutartį;

g) esant Draudėjo sutikimui arba jo prašymui.

Draudiko reikalavimo teisė

64. Neviršijant išmokėtos draudimo išmokos sumos, Draudikui įstatymuose nustatytais atvejais pereina Draudėjo turima teisė teikti reikalavimą asmenims, dėl kurių veiksmų (veikimo arba neveikimo) Draudėjas tapo atsakingas už nuostolius. Reikalavimo teisė netaikoma Draudėjui, išskyrus draudimo taisyklių bendrosios dalies 7.8 punkte numatytą atvejį arba kitus įstatymuose nustatytus atvejus.

65. Draudėjas be Draudiko raštiško sutikimo negali atsisakyti teisės pateikti reikalavimą asmenims ar teisės kitaip apriboti atsakomybę asmenų, dėl kurių kaltės kyla ar galėtų kilti Draudėjo atsakomybė. Išimtis yra atvejai, kai toks atsisakymas ar kitas atsakomybės apribojimas netrukdo Draudikui visiškai, neviršijant draudimo sumos, patenkinti savo reikalavimus.

66. Iš skolininko atgautos nuostolių, išlaidų, susijusių su reikalavimo nagrinėjimu ir atskirtimu, sumos paskirstomos taip:

66.1 Draudiko išmokėtai draudimo išmokai padengti;

66.2 Draudėjo patirtiems nuostoliams ir draudimo išmoką viršijančioms išlaidoms, susijusioms su reikalavimo nagrinėjimu ir atskirtimu, atlyginti;

66.3 Draudėjo patirtiems nuostoliams ir išlaidoms, susijusioms su reikalavimo nagrinėjimu ir atskirtimu, neperžengiant franšizės ribų, atlyginti.

Baigiamosios nuostatos

67. Jeigu draudimo sutartyje draudimo sumos, išskaitos, draudimo išmokos arba kitos sumos nurodytos kita valiuta nei litai (jeigu draudimo sutartis sudaryta iki 2014-12-31 imtinai) arba eurai (jeigu draudimo sutartis sudaryta 2015-01-01 arba vėliau), mokėjimai pagal draudimo sutartį iki 2014-12-31 imtinai vykdomi litais, o nuo

2015-01-01- eurais atitinkamai pagal mokėjimo dieną galiojantį oficialų Lietuvos Banko nustatytą lito (iki 2014-12-31 imtinai) arba euro (nuo 2015-01-01) ir atitinkamos valiutos kursą.

68. Draudikas turi teisę perleisti draudimo sutartyje nustatytas savo teises ir pareigas kitam ar kitiems draudikams, gavęs atitinkamos valstybės institucijos, vykdančios draudimo priežiūrą, leidimą. Apie ketinimą perleisti teises ir pareigas Draudikas privalo informuoti Draudėją prieš du mėnesius, jeigu draudimo liudijime nenustatytas ilgesnis laikotarpis. Draudėjui nesutinkant su Draudiko ketinimu perleisti draudimo sutartyje nustatytas teises ir pareigas kitam ar kitiems draudikams, draudimo sutartis nutraukiama taip pat, kaip ir Draudėjui nutraukiant draudimo sutartį nesuėjus nustatytam galiojimo terminui (kaip nustatyta bendrosios dalies 35 punkte).

69. Tarp Draudėjo ir Draudiko kilę ginčai sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatyta tvarka.

70. Jei šiose draudimo taisyklėse kas nors nenumatyta, draudimo sutarties šalys vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais.

71. Draudimo sutarties šalys, sudarydamos draudimo sutartį, gali papildyti šias draudimo taisykles arba susitarti dėl kitų, nei nurodytos šiose draudimo taisyklėse, sąlygų taikymo.

72. Draudėjui išduotas draudimo liudijimas, jo priedai, draudimo sertifikatas, šios draudimo taisyklės, prašymas ir šalių pranešimai yra draudimo sutarties sudedamosios dalys.

74. Jeigu dingsta Draudėjui išduotas draudimo liudijimas, dingusio dokumento dublikatas išduodamas pagal rašytinį Draudėjo prašymą. Dublikatas turi tokią pat galią kaip ir originalas. Jeigu dublikatas neatitinka Draudiko turimo liudijimo, kilus ginčui pirmenybė teikiama Draudiko turimam liudijimui, jeigu jame nėra taisyčių, išbraukimų ar išštrinių.

75. Draudėjo pageidavimu Draudikas išduoda Draudėjui, Draudėjo nurodytiems asmenims draudimo sertifikata, liudijantį draudimo sutarties galiojimą.

76. Draudimo taisyklėse nustačius prieštaravimų, neaiškios draudimo taisyklių nuostatos aiškinamos Draudėjo naudai (interesams).

77. Kai draudimo taisyklės Draudiko pakeičiamos, papildomos, šalys iki draudimo sutarties nutraukimo, pasibaigimo dienos, nurodytos šalies pranešime, draudimo liudijime, draudimo liudijime, išduotame pratęsiant draudimo sutartį, prašyme, Draudėjo ir Draudiko susitarime dėl draudimo sutarties sąlygų pakeitimo, vadovaujasi draudimo taisyklėmis, kurios galiojo Draudėjo prašymo sudaryti draudimo sutartį pateikimo dieną. Vėlesnis draudimo taisyklių pasikeitimas neturi įtakos draudimo sutarties šalių tarpusavio santykiams. Tačiau pratęsdamos draudimo sutarties galiojimo terminą šalys vadovaujasi naujosiomis draudimo taisyklėmis.

78. Už piniginių prievolių vykdymo vėlavimą draudimo sutarties šalis moka kitai šaliai Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytas palūkanas.

79. Draudėjo mirtis po draudžiamąjį įvyki ar įvykio, dėl kurio Draudėjui gali būti pareikštas reikalavimas, neatleidžia Draudiko nuo pareigos išmokėti draudimo išmoką asmeniui (asmenims), turinčiam (turintiems) teisę ją gauti.

Draudimo apsaugos sąlygos

Draudimo apsaugos sąlyga Nr. 201.

„IF“ NAMŲ ATSAKOMYBĖ

Draudimo objektas

1. Pagal šią draudimo apsaugos sąlygą draudžiama Draudėjo civilinė atsakomybė, kylanti dėl Draudėjo kilnojamojo ir nekilnojamojo turto, nuosavybės teise priklausančio Draudėjui ir esančio adresu, kuris nurodytas draudimo liudijime, eksploatacijos.

2. Draudimo objektu nelaikoma:

- 2.1 atsakomybė dėl Draudėjo nekilnojamojo turto, kuris nėra nurodytas draudimo liudijime, eksploatacijos;
- 2.2 atsakomybė dėl žalos Draudėjo iš fizinių ar juridinių asmenų išsinuotam ar kita forma patikėtam nekilnojamajam ar kilnojamajam turtui;
- 2.3 kita atsakomybė, nurodyta Asmens civilinės atsakomybės draudimo taisyklių Nr. 022 bendrosios dalies 7 punkte.

Draudžiamasis įvykis

3. Draudžiamasis įvykis – Draudėjo veiksmais (neveikimu) padaryta žala trečiųjų asmenų kilnojamajam, nekilnojamajam turtui, sveikatai, gyvybei, taip pat neturtinė žala, kylanti kaip žalos sveikatai ar gyvybei

pasekmė.

Veiksmai (veikimas arba neveikimas), tapę faktiniu pagrindu reikalaujanti atlyginti nuostolius, turi būti atlikti draudimo laikotarpiu ir draudimo teritorijoje.

Žala trečiųjų asmenų turtui, sveikatai, gyvybei turi būti Draudėjo, trečiųjų asmenų pastebėta ir reikalavimas ją atlyginti pateiktas per draudimo laikotarpį.

Žala

4. Nuostoliai yra pinigine žalos išraiška. Žala – objektyviai įvertintas trečiojo asmens turto sugadinimas, sunaikinimas arba praradimas, asmens sužalojimas, jo gyvybės atėmimas, patirtos išlaidos, negautos pajamos, kurias trečiasis asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvusi padaryta žala, taip pat neturtinė žala, kylanti kaip žalos sveikatai ar gyvybei pasekmė.

Draudimo apsaugos sąlyga Nr. 202.

„IF“ NAMŲ ATSAKOMYBĖ PLIUS

Draudimo objektas

1. Pagal šią draudimo apsaugos sąlygą draudžiama Draudėjo civilinė atsakomybė, kylanti dėl Draudėjo kilnojamojo ir nekilnojamojo turto, esančio adresu, kuris nurodytas draudimo liudijime, eksploatacijos. Draudimo objektas taip pat apima žalą sutartinai išsinuotam nekilnojamajam turtui ir jame esančiam išsinuotam kilnojamajam turtui.

2. Draudimo objektu nelaikoma:

- 2.1 atsakomybė dėl Draudėjo nekilnojamojo turto, kuris nėra nurodytas draudimo liudijime, eksploatacijos ir žalos šiam turtui;
- 2.2 atsakomybė dėl žalos Draudėjo iš fizinių asmenų išsi nuotam kilnojamajam turtui, jeigu prie nekilnojamojo turto nuomos sutarties nebuvo pridėtas perduodamo kilnojamojo turto priėmimo ir perdavimo aktas, kuriame nurodytas išsinuomojamas kilnojamasis turtas;
- 2.3 kita atsakomybė, nurodyta Asmens civilinės atsakomybės draudimo taisyklių Nr. 022 bendrosios dalies 7 punkte.

Draudžiamasis įvykis

3. Draudžiamasis įvykis – Draudėjo veiksmais (neveikimu) padaryta žala trečiųjų asmenų kilnojamajam, nekilnojamajam turtui, sveikatai, gyvybei, taip pat neturtinė žala, kylanti kaip žalos sveikatai ar gyvybei pasekmė.

Veiksmai (veikimas arba neveikimas), tapę faktiniu pagrindu reikalaujanti atlyginti nuostolius, turi būti atlikti draudimo laikotarpiu ir draudimo teritorijoje.

Žala trečiųjų asmenų turtui, sveikatai, gyvybei turi būti Draudėjo, trečiųjų asmenų pastebėta ir reikalavimas ją atlyginti pateiktas per draudimo laikotarpį.

Žala

4. Nuostoliai yra pinigine žalos išraiška. Žala – objektyviai įvertintas trečiojo asmens turto sugadinimas, sunaikinimas arba praradimas, asmens sužalojimas, jo gyvybės atėmimas, patirtos išlaidos, negautos pajamos, kurias trečiasis asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvusi padaryta žala, taip pat neturtinė žala, kylanti kaip žalos sveikatai ar gyvybei pasekmė.

5. Draudimo suma dėl žalos iš juridinių ir (arba) fizinių asmenų išsinuotam kilnojamajam turtui yra ribojama iki **10 137 Eur**, tačiau jokia atveju negali būti didesnė negu suma, nurodyta draudimo liudijime.

Draudimo apsaugos sąlyga Nr. 203.

„IF“ ASMENS ATSAKOMYBĖ

Draudimo objektas

1. Pagal šią draudimo apsaugos sąlygą draudžiama Draudėjo civilinė atsakomybė, kylanti dėl Draudėjo, kaip fizinio asmens, įprastų veiksmų, dėl kurių padaroma nuostolių. Draudimo objektu taip pat laikoma Draudėjo, įvardyto draudimo liudijime, civilinė atsakomybė, kylanti dėl:

- 1.1 jo vaikų iki 14 metų amžiaus veiksmų;
- 1.2 žalos, išskyrus nusidėvėjimą ir prekinės išvaizdos netekimą,

- Draudėjo iš juridinių asmenų išsinuotam kilnojamam turtui;
- 1.3 Draudėjo naminių gyvūnų (išskyrus kovinius šunis – kovoms išvestų veislių šunis ir jų mišrūnus) padarytos žalos;
  - 1.4 Žalos, padarytos bemotorių sausumos transporto priemonių, taip pat tokių vandens transporto priemonių kaip baidarės, kanojos, pripučiamos valtys iki 300 kg keliamosios galios, turistiniai plauštai, plaukiojantys vasarnamiai, vandens dviračiai, valdymo, naudojimo, pakrovimo bei iškrovimo metu.
  - 1.5 Draudėjo, kaip neprofesionaliojo žaidimo, neprofesionaliųjų varžybų ar čempionato dalyvio, atsakomybė kitam tokio žaidimo, varžybų, čempionato dalyviui;
  - 1.6 Žalos, padarytos namuose teikiamu maistu ir gėrimais;
  - 1.7 Žalos tretiesiems asmenims, padarytos Draudėjo namų ūkyje įdarbintų darbuotojų. Namų ūkiu laikoma vienas asmuo ar asmenų grupė, kuri gyvena viename bute (name), turi bendrą biudžetą ar bendras vartojimo išlaidas;
  - 1.8 Žalos, padarytos eksploatuojant poilsui išsinuotą kambarį, vasarnamį, sodybą ar kitą panašaus pobūdžio nekilnojamąjį turtą;
  - 1.9 kitų įprastų kasdienių fizinių veiksmų, kurie nepatenka į nedraudžiamųjų įvykių sąrašą, nurodytą bendrosios dalies 7 punkte ir šios draudimo apsaugos sąlygos 2 punkte;
2. Draudimo objektu nelaikoma (draudimas netaikomas):
- 2.1 atsakomybė dėl žalos tretiesiems asmenims, padarytos eksploatuojant gyvenamojoje vietoje esantį kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą;
  - 2.2 Draudėjo, kaip profesionaliojo žaidimo, profesionaliųjų varžybų, čempionato dalyvio, atsakomybė kitam tokio žaidimo, varžybų, čempionato dalyviui;
  - 2.3 atsakomybė dėl medžioklės, šaudymo;
  - 2.4 atsakomybė dėl žalos Draudėjo iš fizinių asmenų išsinuotam kilnojamam ir (arba) nekilnojamam turtui,
  - 2.5 kita atsakomybė, nurodyta Asmens civilinės atsakomybės draudimo taisyklių Nr. 022 bendrosios dalies 7 punkte arba draudžiama pagal kitas draudimo apsaugos, papildomas sąlygas, nurodytas draudimo liudijime.

Draudimo teritorija

3. Draudimo sutartis galioja Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu draudimo liudijime nenustatyta kitaip.

Draudžiamasis įvykis

4. Draudžiamasis įvykis – Draudėjo veiksmais (neveikimu) padaryta žala trečiųjų asmenų kilnojamam, nekilnojamam turtui, sveikatai, gyvybei, taip pat neturtinė žala, kylanti kaip žalos sveikatai ar gyvybei pasekmė.

Veiksmai (veikimas arba neveikimas), tapę faktiniu pagrindu reikalaujami atlyginti nuostolius, turi būti atlikti draudimo laikotarpiu ir draudimo teritorijoje.

Žala trečiųjų asmenų turtui, sveikatai, gyvybei turi būti Draudėjo, trečiųjų asmenų pastebėta ir reikalavimas ją atlyginti pateiktas per draudimo laikotarpį.

Žala

5. Nuostoliai yra pinigine žalos išraiška. Žala – objektyviai įvertintas trečiojo asmens turto sugadinimas, sunaikinimas arba praradimas, asmens sužalojimas, jo gyvybės atėmimas, patirtos išlaidos, negautos pajamos, kurias trečiasis asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvusi padaryta žala, taip pat neturtinė žala, kylanti kaip žalos sveikatai ar gyvybei pasekmė.

6. Draudimo suma dėl žalos iš juridinių asmenų išsinuotam kilnojamam turtui yra ribojama iki 10 137 Eur tačiau jokių atveju negali būti didesnė negu suma, nurodyta draudimo liudijime.

Draudimo apsaugos sąlyga Nr. 204. „If“ asmens atsakomybė plus“

Draudimo objektas

1. Pagal šią draudimo apsaugos sąlygą draudžiama Draudėjo civilinė atsakomybė, kylanti dėl Draudėjo, kaip fizinio asmens, įprastų veiksmų, dėl kurių padaroma nuostolių. Draudimo objektu taip pat laikoma Draudėjo, įvardyto draudimo liudijime, civilinė atsakomybė, kylanti dėl:

- 1.1 Žalos, atsirandančios Draudėjui eksploatuojant kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą, esantį draudimo liudijime nurodytu adresu;

- 1.2 jo vaikų iki 14 metų amžiaus veiksmų;
  - 1.3 Žalos, išskyrus nusidėvėjimą ir prekinės išvaizdos netekimą, Draudėjo iš juridinių asmenų išsinuotam kilnojamam turtui;
  - 1.4 Draudėjo naminių gyvūnų (išskyrus kovinius šunis – kovoms išvestų veislių šunis ir jų mišrūnus) padarytos žalos;
  - 1.5 Žalos, padarytos valdant, naudojant, pakraunant ir iškraunant nemotorines sausumos transporto priemones, taip pat tokias vandens transporto priemones kaip baidarės, kanojos, pripučiamos valtys iki 300 kg keliamosios galios, turistiniai plauštai, plaukiojantieji vasarnamiai, vandens dviračiai;
  - 1.6 Draudėjo, kaip neprofesionaliojo žaidimo, neprofesionaliųjų varžybų ar čempionato dalyvio, atsakomybė kitam tokio žaidimo, varžybų, čempionato dalyviui;
  - 1.7 Žalos, padarytos namuose teikiamu maistu ir gėrimais;
  - 1.8 Žalos, padarytos eksploatuojant poilsui išsinuotą kambarį, vasarnamį, sodybą ar kitą panašaus pobūdžio nekilnojamąjį turtą;
  - 1.9 Žalos tretiesiems asmenims, padarytos Draudėjo namų ūkyje įdarbintų darbuotojų. Namų ūkiu laikoma vienas asmuo ar asmenų grupė, kuri gyvena viename bute (name), turi bendrą biudžetą ar bendras vartojimo išlaidas;
  - 1.10 Draudėjui ir Draudikui atskirai susitarus ir įrašius tai draudimo liudijime, papildomas draudimo objektas gali būti Draudėjo, kaip statybos ir (arba) remonto darbų užsakovo, civilinė atsakomybė. Jeigu draudimo liudijime nenurodyta kitaip, šio draudimo objekto draudimo suma yra 2 900 Eur vienam draudžiamam įvykiui ir visam draudimo laikotarpiui. Jei draudimo liudijime nenurodyta kitaip, kiekvienam įvykiui taikoma franšizė yra 10 % nuostolių sumos, bet ne mažiau kaip 60 Eur.
2. Draudimo objektu nelaikoma (draudimas netaikomas):
- 2.1 Draudėjo, kaip profesionaliojo žaidimo, profesionaliųjų varžybų, čempionato dalyvio, atsakomybė kitam tokio žaidimo, varžybų, čempionato dalyviui;
  - 2.2 atsakomybė dėl medžioklės, šaudymo;
  - 2.3 atsakomybė dėl žalos Draudėjo iš fizinių asmenų išsinuotam kilnojamam turtui, jeigu prie nekilnojamojo turto nuomos sutarties nebuvo sudarytas perduodamo kilnojamojo turto priėmimo ir perdavimo aktas, kuriame nurodytas išsinuojamas kilnojamasis turtas;
  - 2.4 kita atsakomybė, nurodyta Asmens civilinės atsakomybės draudimo taisyklių Nr. 022 bendrosios dalies 7 punkte arba draudžiama pagal kitas draudimo apsaugos, papildomas sąlygas, nurodytas draudimo liudijime.

Draudimo teritorija

3. Draudimo sutartis galioja Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu draudimo liudijime nenumatyta kitaip.

Draudžiamasis įvykis

4. Draudžiamasis įvykis – Draudėjo veiksmais (neveikimu) padaryta žala trečiųjų asmenų kilnojamam, nekilnojamam turtui, sveikatai, gyvybei, taip pat neturtinė žala, kylanti kaip žalos sveikatai ar gyvybei pasekmė.

Veiksmai (veikimas arba neveikimas), tapę faktiniu pagrindu reikalaujami atlyginti nuostolius, turi būti atlikti draudimo laikotarpiu ir draudimo teritorijoje.

Žala trečiųjų asmenų turtui, sveikatai, gyvybei turi būti Draudėjo, trečiųjų asmenų pastebėta ir reikalavimas ją atlyginti pateiktas per draudimo laikotarpį.

Žala

5. Nuostoliai yra pinigine žalos išraiška. Žala – objektyviai įvertintas trečiojo asmens turto sugadinimas, sunaikinimas arba praradimas, asmens sužalojimas, jo gyvybės atėmimas, patirtos išlaidos, negautos pajamos, kurias trečiasis asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvusi padaryta žala, taip pat neturtinė žala, kylanti kaip žalos sveikatai ar gyvybei pasekmė.

6. Draudimo suma dėl žalos iš juridinių asmenų išsinuotam kilnojamam turtui yra ribojama iki 10 137 Eur, tačiau jokių atveju negali būti didesnė negu suma, nurodyta draudimo liudijime.

„If P&C Insurance AS“ filialas
Filialo Lietuvoje direktorė
Žaneta Stankevičienė

